GSK S4 02(M)
Exam. Code : SKM4B

অলংকাৰশাস্ত্ৰ আৰু অৰ্থশাস্ত্ৰ

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

সংস্কৃত

খণ্ড ঃ ২

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

অধ্যাপিকা মঞ্জুলা দেৱী, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
অধ্যাপিকা সুদেষ্ণা ভট্টাচার্য, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
ড° ইন্দিৱা শইকীয়া বৰা, সংস্কৃত বিভাগ, প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়

সমন্বয়ৱক্ষী ঃ ড° ইন্দ্রানী ডেকা, সহকাৰী অধ্যাপিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	**অৱিহণা যোগাইছে**
৭, ৮	ড° সুধেন্দু মোহন ভদ্র, অৱসৱপ্রাপ্ত মূৱব্বী অধ্যাপক, সংস্কৃত বিভাগ, কটন মহাবিদ্যালয়
৯, ১০, ১১, ১২	অধ্যাপিকা সুদেষ্ণা ভট্টাচার্য, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

সম্পাদনা ঃ

বিষয়বস্তু সম্পাদনা ঃ ড° ভাৰতী গোস্বামী, সহযোগী তথা মুৱব্বী অধ্যাপিকা, সংস্কৃত বিভাগ, বি বৰুৱা কলেজ (১১, ১২)
অধ্যাপিকা সুদেষ্ণা ভট্টাচার্য, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় (৭, ৮)
অধ্যাপিকা শ্রুতিধৱা চক্রৱর্তী, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় (৯, ১০)

গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ ড° ইন্দ্রানী ডেকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্তবিশ্ববিদ্যালয়

জানুৱাৰী, ২০১৯

Copyright © Krishna Kanta Handiqui State Open University

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/
For the avoidance of doubt, by applying this license KKHSOU does not waive any privileges or immunities from claims that it may be entitled to assert, nor does KKHSOU submit to the jurisdiction, courts, legal processes or laws of any jurisdiction.

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।

মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাওঁ, ৰাণী গেট, গুৱাহাটী- ৭৮১০১৭
উপমুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১০০৬ ;
Web : www.kkhsou.in

খণ্ড পৰিচয় - ২

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ে আগবঢ়োৱা ষাণ্মাসিক পদ্ধতিৰ স্নাতক পাঠ্যক্রমৰ সংস্কৃত বিষয়ৰ চতুর্থ ষাণ্মাসিকৰ প্রধান পাঠ্যবিষয়ৰ এইটো দ্বিতীয় খণ্ড। শিক্ষার্থীৰ সন্মুখত সংস্কৃত সাহিত্যৰ বহুমূলীয়া মাণিক খচিত সম্পদসমূহ ইয়াত উন্মক্ত কৰি দিয়া হৈছে। এই খণ্ডটিত সর্বমুঠ ৬ টা অধ্যায় আছে। ইয়াতে আপুনি সংস্কৃত সাহিত্যৰ কিছুমান উল্লেখযোগ্য বিষয়ৰ লগত অৱগত হ'ব পাৰিব। এই খণ্ডটিৰ নাম হৈছে— অলংকাৰশাস্ত্র আৰু অর্থশাস্ত্র। এই খণ্ডটিৰ অধ্যায়সমূহ হ'ল—

অধ্যায় ৭ ঃ সাহিত্য দর্পন (দশম পৰিচ্ছেদ)— উপমা, ৰূপক, অনন্বয়, অপহ্নুতি অলঙ্কাৰ

অধ্যায় ৮ ঃ সাহিত্যদর্পণ (দশম পৰিচ্ছেদ)— দৃষ্টান্ত, বিভাৱনা, বিশেষোক্তি, উৎপ্রেক্ষা, সমাসোক্তি, ব্যাজস্তুতি অলঙ্কাৰ

অধ্যায় ৯ ঃ কৌটিল্যৰ অর্থশাস্ত্র (সাধাৰণ আলোচনা)

অধ্যায় ১০ ঃ কৌটিল্যৰ অর্থশাস্ত্র (প্রথম অধিকৰণৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা)

অধ্যায় ১১ ঃ মন্ত্রাধিকাৰ

অধ্যায় ১২ ঃ শাসনাধিকাৰ

এই খণ্ডটি অধ্যয়ন কৰোঁতে মূল পাঠৰ লগে লগে সোঁ তথা বাওঁফালে কিছুমান আয়তাকাৰ বাকচ লক্ষ্য কৰিব পাৰিব। এইবোৰে আপোনাক মূল পাঠত উল্লেখ কৰা দৰকাৰী ধাৰণাসমূহ সৰল অর্থত বুজি পোৱাত সহায় কৰিব। 'জানি থোৱা ভাল' বাকচবোৰৰ যোগেদি আপুনি মূল পাঠৰ সৈতে জড়িত কিছু গুৰুত্বপূর্ণ তথ্যৰ বিষয়ে জ্ঞান লাভ কৰিব। আকৌ 'অগ্রগতি নিৰীক্ষণ' যোগে আগবঢ়োৱা প্রশ্নাৱলীয়ে অধ্যয়নৰ অগ্রগতি সম্পর্কে স্বপৰীক্ষণৰ সুবিধা প্রদান কৰিব। অধ্যয়নৰ লগে লগে উক্ত প্রশ্নাৱলীৰ উত্তৰসমূহ লিখি শেষত দিয়া 'অগ্রগতিৰ খতিয়ান'ৰ সৈতে ৰিজাই চোৱাটো অধিক লাভদায়ক হ'ব। অধ্যায়বোৰৰ শেষত 'আৰ্হি প্রশ্ন' হিচাপে কেইটিমান আৰ্হি প্রশ্ন তুলি দিয়া হৈছে। অধ্যায়টিত আলোচিত বিভিন্ন ধাৰণাসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়নৰ বাবে 'অধিক জানিবলৈ' শিতানত উল্লেখ থকা গ্রন্থসমূহ সাৰথি স্বৰূপ। আপুনি বিশদভাৱে কোনো বিষয় জানিবলৈ হ'লে সেইকেইখন অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।

বিষয়সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ৭ ঃ সাহিত্য দর্পণ (দশম পৰিচ্ছেদ)— উপমা, ৰূপক, অনন্বয়, অপহ্নুতি অলঙ্কাৰ ৮৭-১০৫

অলঙ্কাৰৰ লক্ষণ ঃ অলঙ্কাৰৰ প্ৰকাৰ; উপমা অলঙ্কাৰ ঃ উপমা অলঙ্কাৰৰ ভাগ; ৰূপক অলঙ্কাৰ; অনন্বয় অলঙ্কাৰ; অপহ্নুতি অলঙ্কাৰ; নিদর্শনা অলঙ্কাৰ; অর্থান্তৰন্যাস অলঙ্কাৰ।

অধ্যায় ৮ ঃ সাহিত্য দর্পণ (দশম পৰিচ্ছেদ)— দৃষ্টান্ত, বিভাৱনা, বিশেষোক্তি, উৎপ্রেক্ষা, সমাসোক্তি, ব্যাজস্তুতি অলঙ্কাৰ ১০৬-১১৯

দৃষ্টান্ত অলঙ্কাৰ; বিভাৱনা অলঙ্কাৰ; বিশেষোক্তি অলঙ্কাৰ; উৎপ্রেক্ষা অলঙ্কাৰ; সমাসোক্তি অলঙ্কাৰ; ব্যাজস্তুতি অলঙ্কাৰ।

অধ্যায় ৯ ঃ কৌটিল্যৰ অর্থশাস্ত্র (সাধাৰণ আলোচনা) ১২০-১৩১

অর্থশাস্ত্রৰ ৰচয়িতা; অর্থশাস্ত্রৰ বিষয়বস্তু; অর্থশাস্ত্রৰ নামকৰণৰ তাৎপর্য্য; ভাৰতীয় পৰম্পৰাত অর্থশাস্ত্রৰ গুৰুত্ব।

অধ্যায় ১০ ঃ কৌটিল্যৰ অর্থশাস্ত্র (প্রথম অধিকৰণৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা) ১৩২-১৪৩

'ৱিদ্যাসমুদ্দেশঃ' নামৰ অংশটোৰ সংস্কৃত পাঠ ঃ আন্ৱীক্ষিকী স্থাপনা, ত্রয়ীস্থাপনা, বার্তাদণ্ডনীতিস্থাপনা; 'ৱিদ্যাসমুদ্দেশঃ' নামৰ অংশটোত থকা সংস্কৃত পাঠৰ অসমীয়া অনুবাদ ঃ আন্ৱীক্ষিকীস্থাপনা, ত্রয়ীস্থাপনা, বার্তাদণ্ডনীতিস্থাপনা; কিছুমান গুৰুত্বপূর্ণ বাক্যৰ অসমীয়া ব্যাখ্যা; শব্দার্থ তালিকা।

অধ্যায় ১১ ঃ মন্ত্রাধিকাৰ ১৪৪-১৬১

অর্থশাস্ত্র আৰু মন্ত্রাধিকাৰ; পঠনীয় বিষয়বস্তু; মন্ত্রাধিকাৰৰ বিশেষত্ব তথা গুৰুত্ব; বিশিষ্ট শব্দৰ অর্থ; গুৰুত্বপূর্ণ বাক্যৰ ব্যাখ্যা।

অধ্যায় ১২ ঃ শাসনাধিকাৰ ১৬২-১৭৮

শাসনাধিকাৰৰ গুৰুত্ব; মূল পাঠ্যাংশ; অসমীয়া ভাৱানুবাদ; বিশিষ্ট শব্দৰ অর্থ; বিভিন্ন প্রসংগৰ আলোচনা।

প্রসঙ্গ পুথিঃ (পাঠ্য বিষয়ৰ আটাইকেইটা অধ্যায়ৰ বাবে) ১৭৯